

1. Eén grote puinhoop... hoe moet je verder?

Er kunnen van die momenten in je leven zijn, dat je echt niet meer weet hoe het verder moet. Het éne probleem stapelt zich op het andere, het zijn net golven die over je heen komen. En als je nét even adem gehaald hebt, komt er weer een nieuwe golf. Je denkt: 'Ik weet het niet meer... Ik weet niet hoe ik verder moet. Het is één grote puinhoop in mijn leven, en ik overzie het niet meer.' Misschien schreeuw je het uit: 'O God! Help me toch!'

Wij hebben allemaal ons eigen leven, maar ik kan me voorstellen, als ik dit zo zeg, dat er ook bij jou een bepaalde herinnering boven

komt. Dat je denkt: 'Ja, dat klopt, dat was dát moment, toen en toen.' Of misschien zit je hier, of kijk je mee, en zit je er op dit moment middenin!

Eén grote puinhoop... Dat is het ook letterlijk, daar, in Jeruzalem, op het moment dat de profeet Zacharia deze woorden uitspreekt, deze profetie doorgeeft. Het is om en nabij het jaar 538 voor Christus. Vijftig jaar geleden is het Joodse volk weggevoerd, door de Babyloniërs, naar het verre Babel. Daar zaten ze in ballingschap. Jeruzalem was, verwoest, platgebrand. Maar nu, nu is er iets bijzonders gebeurd. De Babyloniërs zijn verslagen door de Meden en de Perzen. En de Perzische koning Kores heeft gezegd tegen het Joodse volk: 'Jullie mogen terug! Terug naar jullie land, terug naar Jeruzalem! Ga maar, en bouw de tempel maar weer op! En ga in die tempel bidden, ook voor mij!' Het was één grote droom die werkelijkheid werd. Een eerste grote groep Joden keerde inderdaad terug naar Jeruzalem. Er waren twee leiders: Zerubbabel was de politieke leider, hij was nog een afstammeling van koning David. En Jozua was de hogepriester, de geestelijk leider, hij stamde af van Aäron. Iedereen juichte, iedereen was in de wolken... totdat...

Ja, totdat ze in Jeruzalem aankwamen. Totdat ze daar die grote puinhoop zagen. Letterlijk! De puinhoop van de tempel. De puinhoop van de stad. De puinhoop van de muren... En toen ze dat zagen, toen zank de moed hen in de schoenen... Iedereen raakte ontmoedigd. 'Dit lukt ons nooit!' Bovendien waren er ook nog vijandige reacties. Niet iedereen vond het leuk dat de Joden terugkwamen. Want inmiddels woonden er andere mensen. De Joden werden met haat begroet.

En wat was het gevolg? Iedereen kroop in z'n schulp. De mensen verspreidden zich en gingen maar ergens een eigen huisje bouwen. Alle hoop was weg. Geen blijdschap meer, geen vreugde.

2. God geeft licht!

Maar in die situatie, op dat moment, krijgt Zacharia een visioen. Zacharia is een profeet van God, vervuld met de Heilige Geest. In feite krijgt hij niet één visioen, nee, hij krijgt er acht. Acht nachtgezichten. En dit visioen, dat we hebben gelezen, is het vijfde van de acht.

In het visioen gaat het over olie, olijfolie. En als het in de Bijbel gaat over olijfolie, dan moet je altijd opletten, want olijfolie is een beeld van de Heilige Geest. In het visioen gaat het over olie die gaat stromen, en die gaat branden, en die zorgt voor licht. Licht in de duisternis.

Nieuwe hoop, te midden van alle wanhoop. Een bemoediging van God Zelf. Dus alle reden om dit visioen wat beter te gaan bekijken. Ik heb er een mooie afbeelding van gevonden (zie hiernaast). Je ziet een kandelaar, met zeven armen. Zo'n kandelaar wordt een menora genoemd. En in de tempel, in Jeruzalem, stónd zo'n menora, een grote, gouden menora. En denk je nu even in in dat wanhopige volk dat niet meer wist hoe het verder moest... Opeens staat hier in de duisternis heel rustig een menora te branden. Met zeven lampen: zeven is het getal van de volheid, het getal van God. God Zélf brengt licht in de duisternis! Dat geldt óók voor jou, ook voor u en voor mij. Hoe je situatie ook is! Ook al zit je er nu middenin, in zo'n periode van doffe ellende, ook al zie je geen hand voor ogen: hier is licht! God is licht! Daar staat hij te branden, zo rustig, zo sereen, zo hoopvol: de kandelaar van God, het licht van de Heilige Geest. Laat je

niet bang maken, ook al volgt de ene crisis op de andere. Laat je niet bang maken, ook al lijkt daar álle reden voor te zijn: het klimaat, en de politiek, en de polarisatie, en misschien je eigen gezondheid die je in de steek laat. Géén paniek! Góð is er ook nog! Het licht brandt, heel rustig, het schijnt in de duisternis. Eeuwen later zal de Here Jezus het zeggen: 'Ik ben het Licht van de wereld, wie mij volgt zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar hij zal het licht van het leven hebben' (Johannes 8: 12). Deze menora, deze zevenarmige kandelaar, verwijst in feite al naar Jezus, naar het licht van de wereld. Want de Heilige Geest wijst altijd op Jezus.

Het is zó mooi om in God te mogen geloven! Het is zo'n onvoorstelbaar voorrecht om te mogen leven in dat licht van Christus! Ik las gisteren een interview in *Trouw* met de schrijfster Lale Gül. Zij is afgeknapt op de islam. En dat is heel begrijpelijk, want in de islam is God een heel harde God. Maar Lale Gül is jaloers op mensen die geloven. Ze zegt: 'Het atheïsme is (...) heel onaantrekkelijk: goede mensen krijgen geen beloning, kwade mensen worden niet bestraft en als je doodgaat is alles voorbij. Ik kan er wel mee leven, maar ik ben soms ook jaloers op mensen die in God geloven en zich verder helemaal nergens meer in hoeven te verdiepen. Ik ben van de ratio, de wetenschap; ik stel continu vragen en wil alles in kaart brengen waardoor dingen soms nóg ingewikkelder worden. Als iemand kan bewijzen dat God bestaat, zal ik me onmiddellijk bekeren.'

Ik hoop en bid dat Lale Gül dezelfde ontdekking mag doen als Ayaan Hirsi Ali. Zij was óók afgeknapt op de islam, zij werd ook atheïst. Maar nu heeft ze Jezus gevonden, en in Hem de diepste vreugde.

Felicia: haar naam betekent 'geluk'. Zij is een gelukkig kind, dat ze mag opgroeien in een gezin waar God woont, waar ze Jezus mag leren kennen. Ze mag van kinds af aan wonen in het licht.

3. 'Niet door kracht of geweld, maar door Mijn Geest...'

Hoe zit het met die olie in dit visioen? We gaan even inzoomen. Zacharia ziet twee olijfbomen, links en rechts van de menora. Uit elke boom loopt een buisje met olijfolie naar een olievatje. En vanuit dat olievatje lopen zeven buisjes naar de zeven lampen. Zo komt de olie bij de lampen.

Natuurlijk: dit kan alleen in een visioen. In het echt moeten er eerst oliven worden geoogst, en die moeten worden geperst, en dán is er pas olie. Maar hier gebeurt het rechtstreeks.

'Wat betekent dit allemaal?' vraagt Zacharia aan de Engel die hem uitleg geeft, de Engel die hier God vertegenwoordigt. En dan krijgt Zacharia inderdaad uitleg. Vers 6: 'Dit is het woord van de HERE tot Zerubbabel: Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HERE van de legermachten.' Wat doe je als je ontmoedigd bent, uit het veld geslagen, teleurgesteld, gefrustreerd? Wat doe je als je geen weg vooruit meer ziet? Dan wil je de boel forceren. Dan wil je dat God ingrijpt, en in één keer alles verandert. Je hoopt op een krachtig ingrijpen van Boven. Maar wat is Gods antwoord? Hij laat Zijn kandelaar branden. Hij laat je het Licht zien, het Licht van de wereld. Hij laat je Jezus zien! 'Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HERE van de legermachten.'

God doet wat niemand kan, maar Hij doet het meestal op een andere manier dan je verwacht. Niet met een groot spektakel, maar heel rustig, heel stil: een lamp die brandt in de nacht. Zó geeft Hij tóch een weg vooruit. Je kunt meestal niet ver vooruit kijken, soms kun je maar één stap verder kijken, maar de Heilige Geest geeft je precies wat je nodig hebt. Misschien vliegt het je soms aan: 'Hoe moet dat goed gaan, met de opvoeding van mijn kind?' Of: 'Hoe red ik het, op school, op mijn werk?' Of: 'Hoe kom ik uit dit conflict?' Of: 'Hoe moet ik verder met deze diagnose?' Jij kunt in paniek raken, maar God raakt nooit in paniek. Hij zegt: 'Mijn kind, kom maar bij Mij. Ik geef licht in de duisternis. Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest.'

En die hele grote berg? Die grote puinhoop in je leven? Zacharia hoort de stem van de Engel, en die zegt, in vers 7: 'Wie bent u, grote berg? Voor de ogen van Zerubbabel zult u een vlakke worden.' Als God Zélf aan het werk gaat, dan wordt zelfs de grootste puinhoop een vlakke, een heel mooi bouwterrein, waar de nieuwe tempel gebouwd kan worden. De Engel wijst zelfs al vooruit, naar de dag dat de nieuwe tempel voltooid zal worden, dat de laatste steen, de sluitsteen, wordt aangedragen. Vers 7: 'Hij zal de sluitsteen aandragen onder luid geroep: Genade, genade zij hem!' Terwijl jij nu nog aan het begin staat, zoals aan het begin van de opvoeding van Felicia, ziet God het einde al, de voltooiing, als alles goed gegaan is, en mooi geworden. Dat is genade, puur en alleen genade. Zo werkt God!

'Nee', zegt de Engel, 'die nieuwe tempel wordt niet een project van vele generaties.' Vers 9: 'De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooien. Dan zult u weten dat de HEERE van de legermachten Mij tot u gezonden heeft.' En inderdaad: 22 jaar na de terugkeer van die eerste groep Joden uit Babel werd de nieuwe tempel voltooid. En dan zegt de Engel iets, dat is zó mooi, dat moet je een kostbaar plekje geven in je ziel. Vers 10: 'Want wie veracht de dag van de kleine dingen, terwijl die zeven blij zijn als zij het tinnen gewicht zien in de hand van Zerubbabel?'

'Die zeven', wie zijn dat? 'Die zeven', zegt de Engel, 'dat zijn de ogen van de HERE, die over heel de aarde trekken.' Dus die zeven ogen van de HERE zijn blij als ze Zerubbabel zien met een paslood in zijn handen, zo'n touwtje met daaraan een gewichtje, een tinnen gewicht. waar gebruik je zo'n paslood voor? Dat doe je om ervoor te zorgen dat de muur recht wordt gebouwd. Dus de hoogste politieke leider, Zerubbabel, nakomeling van koning David, staat met een touwtje in zijn handen, en een tinnen gewichtje daaraan. Het ziet er belachelijk uit!

Zo klein, zo nietig, zo onbeduidend. Maar dit is typisch God: 'Wie veracht de dag van de kleine dingen?' Dat touwtje en dat paslood, hoe klein ook, hoe onbeduidend ook, zijn een teken van wat komt! Een voorbode van iets groots, iets moois.

'Wie veracht de dag van de kleine dingen?' Als jij op de bank zit en samen met je kind een boekje leest over Noach en de ark. Als je samen op je knieën gaat voor het bed en als je je kind een

gebedje leert. Als jij een kaartje stuurt naar je collega die het moeilijk heeft, en je schrijft: 'Ik bid voor je.' Als jij nieuwe burens krijgt en je brengt ze een bosje bloemen. Als jij een straatkrant koopt en je wenst de straatnieuwsverkoper Gods zegen. Het zijn allemaal zulke kleine dingen, maar in Gods handen kan er zoveel zegen uit voortkomen! 'Niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HERE van de legermachten.'

4. De Geest stroomt door mensen heen!

En dan, als laatste in het visioen, vraagt Zacharia: 'Maar die twee bomen, die twee olijfbomen, links en rechts, met die takken waaruit olie stroomt, wat is hun betekenis?'

En ik moet je zeggen: het antwoord op die vraag heeft me eigenlijk het meest ontroerd, toen ik hiermee bezig was. In vers 14, daar zegt de Engel: 'Die twee olijfbomen, dat zijn de twee gezalfden, die bij de Here van heel de aarde staan.' Die twee bomen, waaruit de olie stroomt, dat zijn dus twee mensen! Mensen die gezalfd zijn tot leiders: Zerubbabel en Jozua! De Heilige Geest werkt dus door mensen heen! Vanuit het leven van mensen, gewone mensen, stroomt de olie van de Geest naar de kandelaar. En zó brandt het licht in de wereld! Ik vind dat zó'n ongelooflijke bemoediging! De Heilige Geest werkt via mensen! Als ouders kan het je soms naar de keel vliegen: 'Hoe kán ik dat ooit goed doen: een kind opvoeden...? Hoe krijg ik daar ooit de wijsheid voor, en de kracht?' En ook in andere situaties kun je wanhopig uitroepen: 'Hoe kán ik dit ooit goed doen? Hoe red ik dat ooit?' Misschien dat onze nieuwe burgemeester het ook wel eens uit zal roepen, na de eerste feestelijkheden: 'Hoe móét ik dit doen?!' Hier is het antwoord: de Heilige Geest werkt via mensen, gewone mensen. Ook via jou! Of liever: via júlíe! Want er staan twee bomen. We zijn niet alleen. jullie zijn samen. En ook als je single bent: er zijn mensen om je heen, sámen vormen we de gemeente van Christus. Samen zijn we familie, broers en zussen in het gezin van God.

De Heilige Geest werkt via mensen. Vaak op een verrassende manier. Maandagavond zat ik in de trein tussen Lelystad en Amsterdam, ik kwam terug van een afspraak. In Almere stapte er een jonge vrouw in de trein, ik schatte haar een jaar of 18, modieus gekleed, en ik hoorde haar met een paar mensen praten over Jezus. Je begrijpt: ik was meteen geïnteresseerd. Ze ging schuin tegenover me zitten en bleef eerst nog praten met een jonge man, die een paar banken verderop zat. 'Ga je weleens naar de kerk?' vroeg ze. 'Nou, niet zo vaak', zei hij. 'Maar ik geloof wel. De Heer is mijn Herder.'

'Dan moet je toch eens wat vaker naar de kerk gaan,' zei ze. Toen ging ze bellen met haar moeder, en ze zei: 'Mam, ga jij zondag mee naar de kerk?' Ze had het ook over een bijbel, en nadat het gesprek met haar moeder afgelopen was, vroeg ik aan haar: 'Heb je een bijbel?' 'Ja', zei ze, 'ik heb er twee, een Nederlandse en een Engelse.' Ik zei dat ik er altijd één bij me heb, al 46 jaar, het bijbeltje dat ik heb gekregen toen ik van de basisschool af ging. Ik liet het zien en dat vond ze helemaal geweldig. Ze maakte er gelijk een filmpje van. En wat bleek? Ze was pas een jaar geleden tot geloof gekomen. 'Helemaal uit het niets', zei ze. 'Ik wist niks over geloof. En opeens was ik gelovig. Ik heb me ook laten dopen. Ik ben de eerste uit mijn familie. Dat is moeilijk hoor, maar ik vind het ook een hele eer, dat ik de eerste van mijn familie ben die christen is.' Die uitspraak vond ik zó mooi! Want als je zegt dat je de eerste bent, verwacht je dus dat er meer zullen volgen. En toen dacht ik: zo werkt de Geest! Hij schakelt deze jonge vrouw in en via haar zal Hij verder gaan, ongetwijfeld. Ze was zó vol vuur, die vonk móét wel overspringen.

Op Amsterdam-Zuid moest ik uit de trein, ik heb haar de zegen van God gewenst. En de rest van de treinreis was ik alleen maar dankbaar, en verwonderd. Zó werkt de hemelse Vader. Zó werkt Jezus. Zó werkt de Heilige Geest. Als je gedoopt bent in Zijn naam, de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, zal Hij je inschakelen. Als Zijn kanaal, waardoor de olie van de Geest de wereld instroomt. En waardoor het licht gaat branden. Gods licht in een donkere wereld. Gods licht, het licht van de hoop, het licht van de vrede, het licht van de blijdschap. De Heilige Geest werkt via jou!

Amen.